

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII

SPITALUL CLINIC CĂI FERATE IAȘI

Iași, Cod 700506, Str. Garabet Ibrăileanu, Nr. 1, C.I.F.: 4981239, E-mail: spitalcfiasi@yahoo.com
Tel.: 0232/216422 Secretariat Tel./Fax: 0232/264013 Web: www.spitaluniversitarcfiasi.ro

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

PO-CPIAAM-24

NOTĂ:

Acest document este proprietatea intelectuală a Spitalului Clinic Căi Ferate Iași.

Reproducerea integrală sau parțială a acestui document este permisă numai cu acordul prealabil scris și înregistrat al managerului spitalului.

Constituie abatere disciplinară necunoașterea și/sau neaplicarea întocmai a cerințelor prezentului document.

Aceasta abatere va fi sancționată conform art. 247, 248 și art. 250-252 din Codul Muncii, actualizat.

Revizie

Revizia acestui document se face ținând cont de rezultatele implementării indicatorilor de monitorizare, de structură, proces, rezultatelor obținute, modificări legislative, modificări de circuite, reorganizări interne, etc.

Revizia nu este obligatorie decât dacă se îndeplinesc cel puțin unul dintre criteriile mai sus menționate.

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod: PO- CPIAAM-24

Ed.: 3

Rev.: 0

Pag.: 1/13

Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii

Nr crt	Ediția/ revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
1	1/0	-integral	-elaborare inițială	01.02.2014
2		1,2,3,4,5,6,7,8,9	- Modificare legislație și tehnici curățenie	15 05 2017
3	2/0	-întreaga procedură	Modificare titlu, înlocuire termeni, modificare conținut, normative, anexe	20 05 2020
4	3/0	-integral	- modificare legislație, recodificare, actualizare descriere procedură, modificare machetă	8.08.2022

Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii generale

Nr crt.	Elaborat / verificat / avizat / aprobat	Nume si prenume	Funcția	Semnătura	Data
1	Elaborat	Dr. Petruța DRUGOCIU	Medic epidemiolog		10.06.2022
2	Verificat	Dr. Stela-Maria LEONTE	RMC		20.07.2022
3	Verificat	Dr. Emilia SOLOMON	Director Medical		22.07.2022
4	Avizat juridic	Av. Petru MANIȚA	Avocat		22.07.2022
5	Avizat	Dr. Izabela Lăcrămioara FRUNZĂ	Membru comisie SCIM		15.07.2022
6	Aprobat	Dr. Mihai GLOD	Manager		27.07.2022

Exemplar nr.:

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod: PO- CPIAAM-24

Ed.: 3

Rev.: 0

Pag.: 2/13

CUPRINS

1.	Scop	2
2.	Domeniul de aplicare	2
3.	Definiții și abrevieri	3
3.1.	Definiții ale termenilor	3
3.2.	Abrevieri ale termenilor	4
4.	Documente de referință	5
5.	Descrierea procedurii	5
5.1.	Considerații generale	5
5.2.	Condiții obligatorii	5
5.3.	Tehnici de spălare	7
5.4.	Dezinfecția mâinilor	10
5.5.	Când se face spălarea mâinilor	10
5.6.	Clasificarea procedurilor de dezinfectie a mâinilor	11
5.7.	Criteriile de utilizare și păstrare corectă a produselor antiseptice sunt următoarele:	11
5.8.	Complicații ale spălării mâinilor	12
6	Responsabilități	12
7	Evidențe și înregistrări	13
8	Anexe	13
9.	Difuzare	13
10.	Indicatori de monitorizare	13

1. SCOP

- 1.1. Prevenirea infecțiilor asociate asistenței medicale.
- 1.2. **SPĂLAREA MÂINILOR** și a altor părți ale tegumentelor.
- 1.3. Procedura are drept scop descrierea asepsei mainilor, indicatiile acesteia dupa gradul de risc infectios, utilizarea corecta a antisepticelor, astfel incat activitatea medicala sa se desfasoare in conditii de securitate atat pentru pacient cat si pentru personalul medical.
- 1.4. **IMPORTANTĂ** - cel mai important și uneori singurul mod de prevenire a contaminării și diseminării agenților microbieni.

2. DOMENIU DE APLICARE

- 2.1. Prezenta procedura se aplică în cadrul Spitalului Clinic CF Iași pentru toate manevrele medicale și nemedicale și pentru toți salariații.
- 2.2. Prevederile prezentei proceduri se aplică de către personalul stabilit, conform legislației, de Managerul spitalului.
- 2.3. Activitate procedurală: tehnica spălării și dezinfectiei mâinilor.

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod: PO- CPIAAM-24

Ed.: 3

Rev.: 0

Pag.: 3/13

3. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

3.1. Definiții ale termenilor

Nr. crt.	Termen	Definiția și/sau, dacă este cazul, actul care definește termenul
1	Antiseptic	Produsul care previne sau împiedică multiplicarea ori inhibă activitatea microorganismelor; această activitate se realizează fie prin inhibarea dezvoltării, fie prin distrugerea lor, pentru prevenirea sau limitarea infecției la nivelul țesuturilor.
2	Curățare	Etapa preliminară obligatorie, permanentă și sistematică în cadrul oricărei activități sau proceduri de îndepărtare a murdăriei (materie organică și anorganică) de pe suprafețe (inclusiv tegumente) sau obiecte, prin operațiuni mecanice sau manuale, utilizându-se agenți fizici și/sau chimici, care se efectuează în unitățile sanitare de orice tip, astfel încât activitatea medicală să se desfășoare în condiții optime de securitate.
3	Dezinfecție	Procedura de distrugere a microorganismelor patogene sau nepatogene de pe orice suprafețe (inclusiv tegumente), utilizându-se agenți fizici și/sau chimici.
4	Dezinfecție de nivel intermediar (mediu)	Procedura de dezinfecție prin care se realizează distrugerea bacteriilor în formă vegetativă, inclusiv <i>Mycobacterium tuberculosis</i> în formă nesporulată, a fungilor și a virusurilor, fără acțiune asupra sporilor bacterieni.
5	Dezinfecție de nivel înalt	Procedura de dezinfecție prin care se realizează distrugerea bacteriilor, fungilor, virusurilor și a unui număr de spori bacterieni până la 10^{-4} .
6	Dezinfecție de nivel scăzut	Procedura de dezinfecție prin care se realizează distrugerea majorității bacteriilor în formă vegetativă, a unor fungi și a unor virusuri, fără acțiune asupra micobacteriilor, sporilor de orice tip, virusurilor fără înveliș și a mușchișurilor.
7	Igiena mâinilor	Este cel mai important și uneori singurul mod de prevenire a contaminării și diseminării agenților microbieni.
8	Produs detergent-dezinfectant	Produsul care include în compoziția sa substanțe care curăță și substanțe care dezinfectează. Produsul are acțiune dublă: curăță și dezinfectează.
9	Produse biocide	Substanțele active și preparatele conținând una sau mai multe substanțe active, condiționate într-o formă în care sunt furnizate utilizatorului, având scopul să distrugă, să împiedice, să facă inofensivă și să prevină acțiunea sau să exercite un alt efect de control asupra oricărui organism dăunător, prin mijloace chimice sau biologice.
10	Substanță activă	O substanță sau un microorganism, inclusiv un virus sau o ciupercă (fung), ce are o acțiune generală sau specifică asupra ori împotriva organismelor dăunătoare.
11	Sapun antiseptic	Sapun care contine un agent antiseptic in concentratie suficienta pentru a inactiva agentii patogeni si/sau reducerea inmultirii acestora.
12	Flora rezidenta	Flora care exista la nivelul tegumentului si care reprezinta o bariera impotriva colonizarii cu agenti patogeni din exterior; agentii patogeni ai

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod: PO- CPIAAM-24

Ed.: 3

Rev.: 0

Pag.: 4/13

florei cutanate pot fi implicați în producerea infecțiilor asociate îngrijirilor medicale (cutanate, de cateter, septicemii), prin perturbarea echilibrului de comensalism sau mutualism. Exemple de microorganism din flora normală a tegumentului: *Staphylococcus epidermidis*, *Clostridium perfringens*.

- 13 **Flora tranzitorie** Flora cu care se contaminează tegumentul mâinii în timpul actelor de îngrijire medicală; este reprezentată de cele mai multe ori de agenți patogeni rezistenți la antibiotice; aceștia provin din tubul digestiv sau mediu, ei jucând un rol important în producerea infecțiilor asociate îngrijirilor medicale.

3.2. Abrevieri ale termenilor:

Nr. crt.	Abreviere	Termen
1	CPIAAM	Compartiment Prevenire Infecții Asociate Asistenței Medicale

4. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

Nr. crt.	Document	Titlul
1	OMS nr. 1761 / 2021	pentru aprobarea Normelor tehnice privind curățarea, dezinfectia și sterilizarea în unitățile sanitare publice și private, evaluarea eficacității procedurilor de curățenie și dezinfecție efectuate în cadrul acestora, procedurile recomandate pentru dezinfectia mâinilor în funcție de nivelul de risc, precum și metodele de evaluare a derulării procesului de Bloc operator și controlul eficienței acestuia.
2	OMS nr. 1.101/2016	Ordin al ministrului sănătății privind aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale în unitățile sanitare.
3	OMS nr. 1.096/2016	al ministrului sănătății privind modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 914/2006 pentru aprobarea normelor privind condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un spital în vederea obținerii autorizației sanitare de funcționare.
4	Ghidul Organizației Mondiale a Sănătății	privind Igiena mâinilor în unitățile sanitare.
5	LEGE nr. 3/ 8 ianuarie 2021.	privind prevenirea, diagnosticarea și tratamentul infecțiilor asociate asistenței medicale din unitățile medicale și din centrele rezidențiale pentru persoanele adulte aflate în dificultate din România;
6	Ghid de management al infecțiilor asociate asistenței medicale	– sub redacția Vasile Cepoi și Doina Azoicăi, Ed. 2017.

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod: PO- CPIAAM-24

Ed.: 3

Rev.: 0

Pag.: 5/13

5. DESCRIEREA PROCEDURII

5.1. Considerații generale

Igiena mâinilor și dezinfectia pielii se realizează după cum urmează:

- spălarea simplă igienică a mâinilor se face utilizându-se apă și săpun lichid; această procedură nu este un substitut pentru dezinfectia igienică a mâinilor.
- dezinfectia igienică a mâinilor se face prin spălare sau frecare, utilizându-se de rutină un produs antiseptic de preferat pe bază de alcool;
- în cazurile de *infecție cu Clostridium difficile* dezinfectia igienică a mâinilor se face soluții având ca substanță activă clor activ – soluții clorigene, nu cu soluții alcoolice;
- dezinfectia chirurgicală a mâinilor prin spălare sau prin frecare este procedura care se realizează numai după dezinfectia igienică a mâinilor, utilizându-se un produs antiseptic.

5.2. Condiții obligatorii:

5.2.1. Echipament (halat, bluză) cu mânecă scurtă, care să permită rapid și ușor spălarea mâinilor, antebrățelor și coatelor.

5.2.2. Pregătirea prealabilă a mâinilor:

- interzicerea unghiilor lungi, vopsite, cu aplicații de gel, lac.
- interzicerea bijuteriilor ca inele, brățări, ceasuri.
- prezenta de leziuni cutanate (escoriații, etc.) impune purtarea mănușilor care vor fi schimbate la fiecare manevră.

Se menționează referitor la purtarea mănușilor de protecție:

- Prin spălarea simplă, mănușile nu se pot decontamina
- Riscul ca ele să fie perforate fără a ne da seama, creșterea temperaturii și a umezelii urmate de înmulțirea germenilor în interiorul lor impun precauții speciale: ex. leziunile infecțioase (panarițiu) impun excluderea de la examinarea și îngrijirea bolnavilor din sectoarele cu risc chiar purtând mănuși

5.2.3. Spațiu destinat spălării mâinilor și dotare:

- *chiuvetă* cu instalație sanitară fără defecțiuni care să furnizeze apă rece și caldă în permanență.
- se recomandă spațiu suficient în jurul chiuvetei, liber (fără mobilier, cabluri, tuburi) pentru a permite accesul rapid, ușor și a împiedica stropirea unor suprafețe sau echipamente care în mod normal trebuie să fie curate.
- chiuvetele destinate spălării mâinilor nu se folosesc în alte scopuri (curățare și dezinfectie echipamente, dispozitive murdare).

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod: PO- CPIAAM-24

Ed.: 3

Rev.: 0

Pag.: 6/13

- spațiile amenajate pentru spălarea mainilor trebuie să fie în perfectă și permanentă stare de funcționare, curățenie și dezinfecție realizate cu ajutorul soluțiilor de detergenți și a dezinfectantelor.
- *Dezinfectantele* sunt produse destinate suprafețelor obiectelor. Se preferă soluțiile păstrate în flacoane cu dozator, se evită spray-urile datorită difuziunii mari cu risc de toxicitate pulmonară. Nu se recomandă amestecul mai multor produse simultan sau succesiv. Curățenia și dezinfecția corecte pot realiza decontaminare de 95 - 99,9% . Pentru sifonul de scurgere al chiuvetei se recomandă dezinfecție zilnică (hidroxid de sodiu, apa de Javel – 5,25% clor 250 ml. timp de 10').
- *săpun lichid* aflat în recipient distribuitor (necontaminabil), și disponibil de preferat fără atingere cu mâna (acționare cu cotul, senzor, pedală)
- substanțe *antiseptice* pentru mâini, cu rol în limitarea transmisiei germenilor, sunt absolut obligatorii pentru dotarea la fiecare chiuveta în parte. *Antisepticele*, deosebite de dezinfectante prin concentrația substanței chimice și prin timpul de contact sunt destinate dezinfecției țesuturilor vii (tegumentele mainilor). Utilizate cel mai des sunt soluțiile pe bază de alcool (alcool etilic 60⁰-70⁰), biguanide (clorhexidină), iodofori (iod povidone-iodine). Se recomandă păstrarea lor etichetată în recipiente originale; se consemnează pe etichete următoarele: data expirării, diluția dacă e cazul, timpul de contact. Condițiile de utilizare a antisepticelor, timpul de contact și eventual de clătire și uscare, pot fi consemnate în scris și afișate la locul destinat spălării mâinilor.
- pentru *ștergerea mâinilor* este necesar prosop de unică utilizare din hârtie; uscarea la aer cald nu este indicată în unitatea sanitară datorită efectului de agitare a particulelor de praf din aer și de pe suprafețe.
- realizarea unui *mediu medical curat* și adoptarea unei *proceduri corecte* de spălare a mâinilor înainte de efectuarea de manevre medicale mai ales invazive pot scădea riscul apariției de microorganisme rezistente la antibiotice și al producerii de infecții sporadice sau multiple (endemice, epidemice) la pacienți.

5.2.4. *Materiale necesare pentru spălarea mainilor:*

- săpun lichid de preferat în dispenser fix, acționabil cu cotul, senzor, pedală, etc.,
- apă caldă preferabil de la robinet manvribil cu cotul sau senzor;
- prosoape de hartie
- dispenserele trebuie să fie întreținute în bună stare de igienă și funcționare.

5.2.5. *Implementare:*

- se vor înlătura inelele pentru ca ele adăpostesc murdărie și microorganisme. Unghiile naturale trebuie să fie tăiate, scurte, curate, fără gel sau lac
- se deschide robinetul cu cotul dacă are mâner sau chiar cu mâna dacă nu are mâner

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod: PO- CPIAAM-24

Ed.: 3

Rev.: 0

Pag.: 7/13

- se vor uda mainile și încheieturile mâinilor cu apă caldă și se va aplica săpunul. Nu se va folosi săpun solid pentru ca acesta permite transmiterea infecției. Se vor ține mâinile cu cotul în sus pentru a împiedica apa să se duca în sus pe mâini și apoi iar în jos, contaminând astfel zonele curate
- se vor freca puternic mâinile cu multă spumă de săpun cam 10 secunde. Săpunul și apa caldă reduc tensiunea suprafeței și aceasta ajutată de frecare slăbește microorganismele care vor fi înlăturate împreună cu spuma
- se fac două sapuniri consecutive, respectându-se tehnica prevăzută în posterul afișat
- se va acorda o atenție deosebită zonelor de sub unghii și zonelor cuticulelor, precum și degetului mare, pulpa degetelor, părților laterale ale degetelor și mâinilor pentru că acestea zone sunt propice dezvoltării microorganismelor
- se va evita stropirea accidentală cu apă pe propriile haine cât și pe podea deoarece microorganismele se răspândesc mai ușor pe suprafețele umede și totodată podele alunecoase sunt periculoase
- se va evita să se atingă chiuveta și robinetele deoarece ele se consideră a fi contaminate
- se vor clăti mâinile și încheieturile mâinilor foarte bine pentru ca jetul de apă curgând să îndeparteze spuma de săpun cu impuritățile și microorganismele existente
- se vor șterge mâinile, tamponând cât mai bine cu un prosop de hartie. Se va evita frecarea care poate cauza asprirea mâinilor
- dacă chiuveta nu este prevăzută cu un dispozitiv de închidere a apei (robinet cu maner pentru a fi acționat cu cotul), se vor închide robinetele apucându-le cu un prosop de hartie uscat pentru a evita recontaminarea mâinilor

5.3. Tehnici de spălare

În funcție de nivelul de asepsie cerut de manevra ce urmează a fi efectuată, există 3 proceduri de spălare a mâinilor cu mențiunea că orice manevra (umezire, sapunire, clătire, frecare) **se începe din zone curate și se termină cu cele murdare, degetele fiind tot timpul orientate în sus.**

5.3.1. Spălarea igienică (simplă) a mâinilor - tehnică standard

Umezire cu apă a mâinilor, pumni, antebrățe,

Săpunire pe rând și:

Frecare de câte 5 ori a:

- Palmelor între ele
- Palma dreaptă peste mâna stângă
- Palma stângă peste mâna dreaptă
- Palmele între ele cu degetele flectate și încrucișate
- Deget mare drept prin rotație cu mâna stângă
- Deget mare stâng prin rotație cu mâna dreaptă
- Degetele rămase fiecare pe rând
- Palma stângă prin rotație cu mâna dreaptă cu degetele flectate

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod: PO- CPIAAM-24

Ed.: 3

Rev.: 0

Pag.: 8/13

- Palma dreaptă prin rotație cu mâna stângă cu degetele flectate

Tehnica săpunirii este : cu atenție prin frecare extremităților degetelor, spațiile periunghiale, spațiile interdigitale, articulația pumnului.

Clătirea cu apă dinspre zone spălate spre cele nespălate, degetele fiind orientate în sus astfel ca apa să se scurgă spre coate.

Durata etapelor descrise este în medie de 30 sec. dar ideal 40-50 sec.

Uscare prin ștergere cu prosop de unică folosință din hârtie.

Inchiderea robinetului cu mâna în care se păstrează prosopul deja folosit.

Aruncarea prosopului în recipiente speciali.

ȘTERGEREA, USCAREA este OBLIGATORIE- cu hârtie-prosopde unică întrebuințare.

În situații de urgență ca înlocuitor al spălării se poate practica aplicarea de soluție antiseptică pe tegumentele mâinilor și frecarea acestora timp de 15-30".

După mai multe utilizări (3-4) mâinile trebuie spălate conform procedurii standard.

5.3.2. Spălarea aseptica sau dezinfectia igienică a mâinilor -tehnica standard

Aceeași tehnică ca la spălarea simplă și în plus :

- săpunire aproximativ 1 min
- clătire de aproximativ 1 min
- uscare în aer prinținerea mâinilor cu degetele în sus și în plus
- dezinfectie cu soluție antiseptică pe baza cel mai frecvent de tip polividone, betadina, clorhexidina sau soluție hidroalcoolică prin aplicare pe tegumentul uscat și frecare până la pătrunderea integrală a acesteia în tegument - aprox. 30"

Procedura se încheie prin așteptarea (1-2 min) până la uscarea tegumentelor. Când cele 2'30" -3'30", necesare acestei procedurii nu sunt disponibile, în urgență, se poate folosi metoda rapidă prin aplicarea numai a dezinfectantului pe tegument, ceea ce necesită aprox. 30".

5.3.3. Spălarea chirurgicală a mâinilor – tehnica standard

(aceeași tehnică ca la spălarea simplă)

- **pentru procedurile sterile : înainte de a participa la orice procedură sterilă trebuie spălate și antebrățele**

dar include :

- umezire cu apă sterilă
- săpunire cu săpun chirurgical antiseptic
- clătire

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod: PO- CPIAAM-24

Ed.: 3

Rev.: 0

Pag.: 9/13

- frecare cu perie sterilă și săpun lichid antiseptic, a unghiilor timp de 30" pentru fiecare mână urmată din nou de clătire. Se continua cu o nouă
- săpunire, clătire si
- dezinfecție cu soluție antiseptică prin aplicare și frecare până la pătrunderea completă in tegument
- uscarea finală a mâinilor se face prin ștergere cu prosop steril incepand cu degetele si terminând cu coatele sau mai bine prin expunerea la aer cu ținerea mâinilor în sus. Abia apoi se pot pune
- mănușile necesare procedurilor sterile.

Procedeul de spălare chirurgicală a mâinilor se efectuează cu un produs antiseptic conform informațiilor furnizate de producător pe eticheta produsului; produsul trebuie să fie recomandat pentru uz sanitar și trebuie să fie conform standardului în vigoare și trebuie să conțină indicații despre:

- necesitatea umectării prealabile a mâinilor;
  - volumul de produs utilizat;
  - timpul de spălare;
  - frecvența aplicării produsului;
  - instrucțiunile speciale pentru utilizarea apei (sterilă);
  - nu se aplică ștergerea pentru uscare.
- Procedura este lunga de aproximativ 5 -10 min, greoaie, motiv pentru care s-a propus o variantă scurtă care include săpunire, clătire, uscare si dezinfecție cu 2 tipuri de soluție antiseptică – din care a doua pe bază de clorhexidină - urmată de punerea mănușilor sterile.
- Metodă alternativă – mai rapidă (pentru tehnica antiseptica si chirurgicala), utilă în urgențe și în spații ce nu permit spălarea mâinilor (ambulante) constă in frecarea mâinilor cu soluții antiseptice timp de 15 sec. înainte și între manevre, cu condiția ca anterior să se fi practicat o spălare simplă sau aseptica de 2-3 min. Și ca frecarea cu antiseptice să nu se efectueze pe mâini murdare de substanțe organice.
- Repetarea (frecventa) spălării mâinilor sau de câte ori trebuie spălate mâinile depinde de mulți factori: număr pacienți, îngrijiri acordate, procedurile diagnostice și terapeutice, complexitatea actului medical.
- Este posibil în secția de terapie intensivă ca aproape 50% din timpul acordat îngrijirilor de către o asistenta să fie dedicat spălatului pe mâini.
- Dezavantajele spălatului frecvent asupra tegumentelor mâinii (uscarea pielii) sunt diminuate de dezinfectante și antiseptice pe bază de alcool, conținând emoliente potrivite, echivalente sau superioare produselor antiseptice clasice.
- Spălarea mâinilor efectuată corect, personalul fiind bine pregatit profesional dar și suficient numeric pentru a nu fi suprasolicitat de un volum prea mare de muncă in timp scurt, ramâne baza prevenirii infecțiilor bacteriene și virale nosocomiale și uneori este singura metodă eficace.

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod: PO- CPIAAM-24

Ed.: 3

Rev.: 0

Pag.: 10/13

5.4. *Dezinfecția mâinilor cu un produs antiseptic se face numai după spălarea igienică simplă sau chirurgicală*

Procedeul de frecare a mâinilor se efectuează conform informațiilor furnizate de producător pe eticheta produsului; produsul trebuie să fie recomandat pentru uz sanitar și trebuie să fie testat conform standardului în vigoare și trebuie să conțină indicații despre:

- volumul de produs utilizat;
- timpul de frecare;
- frecvența aplicării produsului;
- nu se aplică ștergerea pentru uscare.

În cazuri de urgență este permisă utilizarea de antiseptice ca înlocuitor al spălării, dar nu ca rutină.

5.5. *Când se face spălarea mâinilor cu săpun, în mod normal :*

- la intrarea în serviciu și la părăsirea locului de muncă;
- la intrarea și la ieșirea din salonul de bolnavi;
- înainte și după examinarea fiecărui bolnav;
- înainte și după aplicarea unui tratament;
- înainte și după efectuarea de investigații și proceduri invazive;
- înainte și după realizarea ingrijirii pacientului;
- înainte și după schimbarea pansamentelor (atenție – mănuși), termometrizare intrarectală, clisme, toaleta leuzei
- după efectuarea toaletei bolnavului la internare;
- după manipularea și transportul cadavrelor;
- înainte și după efectuarea examenelor și tratamentelor oftalmologice, ORL, stomatologice
- înainte și după orice fel de manevră care implică abordarea sau producerea unor soluții de continuitate (atenție – mănuși);
- înainte și după efectuarea tratamentelor parenterale (în abordurile vasculare și efectuarea de puncții lombare este obligatoriu portul mănușilor),
- după scoaterea mănușilor de protecție;
- după contactul cu obiecte contaminate;
- după scoaterea măștii folosită la locul de muncă;
- înainte de prepararea și distribuirea alimentelor și a medicamentelor administrate per os;
- după folosirea batistei;
- după folosirea toaletei;
- după trecerea mâinii prin păr;
- după activități administrative, gospodărești.

Spălarea cu **un produs de curățare antiseptic** (sapun antimicrobian profesional) se face:

- înainte de efectuarea intervențiilor invazive
- îngrijirea rănilor
- după contaminare
- în camerele de izolare
- înainte de a veni în contact cu un pacient cu imunitate scăzută

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod: PO- CPIAAM-24

Ed.: 3

Rev.: 0

Pag.: 11/13

5.6. CLASIFICAREA PROCEDURILOR pentru igiena și dezinfectia mâinilor, în funcție de nivelul de risc

Nivelul de risc	Proceduri	Indicații
Minim	- spălarea mâinilor sau - dezinfectia igienică a mâinilor prin frecare	- când mâinile sunt vizibil murdare - la începutul și la sfârșitul programului de lucru - înainte și după scoaterea mănușilor (sterile sau nesterile) - înainte și după activitățile de curățare - înainte și după contactul cu pacienții - după utilizarea grupului sanitar (WC)
Intermediar	- dezinfectia igienică a mâinilor prin frecare sau - dezinfectia igienică a mâinilor prin spălare	- după contactul cu un pacient izolat septic - înainte de realizarea unei proceduri invazive - după orice contact accidental cu sângele sau cu alte lichide biologice - după contactul cu un pacient infectat și/sau cu mediul în care stă - după toate manevrele potențial contaminante - înainte de contactul cu un pacient izolat profilactic - înaintea realizării unei puncții lombare, abdominale, articulare sau similare - înaintea manipulării dispozitivelor intravasculare, tuburilor de dren pleurale sau similare - în cazul manevrelor contaminante efectuate succesiv la același pacient - înainte și după îngrijirea plăgilor
Înalt	- dezinfectia chirurgicală a mâinilor prin frecare sau - dezinfectia chirurgicală a mâinilor prin spălare	- înainte de toate intervențiile chirurgicale, obstetricale - înaintea tuturor manevrelor care necesită o asepsie de tip chirurgical: montarea cateterelor centrale, puncții amniotice, rahidiene și alte situații similare

5.7. Criteriile de utilizare și păstrare corectă a produselor antiseptice sunt următoarele:

- un produs antiseptic se utilizează numai în scopul pentru care a fost autorizat/înregistrat;
- se respectă întocmai indicațiile de utilizare de pe eticheta produsului;
- se respectă întocmai concentrația și timpul de contact precizate în autorizația/înregistrarea produsului;
- pe flacon se notează data deschiderii și data limită până la care produsul poate fi utilizat;
- la fiecare utilizare, flaconul trebuie deschis și închis corect;
- flaconul se manipulează cu atenție; este interzisă atingerea gurii flaconului, pentru a nu se contamina;

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod: PO- CPIAAM-24

Ed.: 3

Rev.: 0

Pag.: 12/13

- este interzisă transvazarea în alt flacon;
  - este interzisă recondiționarea flaconului;
  - este interzisă completarea unui flacon pe jumătate golit în alt flacon;
  - este interzisă amestecarea, precum și utilizarea succesivă a două produse antiseptice diferite;
  - se recomandă alegerea produselor antiseptice care se utilizează ca atare și nu necesită diluție;
  - sunt de preferat produsele condiționate în flacoane cu cantitate mică;
  - după aplicare, antisepticul nu se îndepărtează prin clătire, deoarece se pierde efectul remanent; excepție fac cele utilizate în neonatologie, pediatrie și pentru irigarea cavităților, la care clătirea este necesară după fiecare aplicare;
  - se acordă o atenție deosebită compoziției produsului pentru utilizarea antisepticului la nou-născuți;
  - se păstrează numai în flacoanele originale, pentru a se evita contaminarea lor și pentru a nu se pierde informațiile de pe eticheta flaconului;
  - flacoanele trebuie păstrate la adăpost de lumină și departe de surse de căldură.
- **Mâinile** constituie căi de transmitere pentru aproape orice fel de agenți patogeni de la un pacient la altul, sau de la un membru al personalului la pacient.
- Astfel, igiena mâinilor este cea mai importantă procedură de prevenire a infecției.
- Pentru a proteja pacienții de infecțiile intraspitalicești, igiena mâinilor trebuie să se realizeze periodic și complet. **Într-adevăr, mâinile curate și sanatoase, cu pielea intactă, cu unghiile tăiate, și fara inele minimalizeaza riscul contaminarii.**
- Nu numai unghiile artificiale pot fi adevărate depozite de microorganisme ci și mâinile aspre și cu pielea crăpată.

5.8. Complicații ale spălării frecvente a mâinilor:

- deoarece îndepărtează grăsimea naturală a pielii, spălarea frecventă a mâinilor poate duce la uscarea pielii, crăparea mâinilor și la iritații. Aceste efecte sunt probabil și mai des întâlnite în cazul folosirii repetate a agenților de curățare antiseptici mai ales la persoanele cu piele sensibilă. De aceea trebuie clătit foarte bine după orice folosire în exces a agenților de curățare pentru a diminua riscul iritațiilor
- pentru a preveni situația în care mâinile devin uscate și căpate se aplică după fiecare spălare o cremă emolientă sau se înlocuiește agentul de curățare cu un altul. Trebuie avut în vedere că loțiunea sau crema de mâini folosită să nu afecteze interiorul manșilor deteriorându-l
- dacă apar dermatite la personalul medical, va trebui o evaluare a unui medic dermatolog din spital pentru a stabili dacă persoana respectivă mai poate lucra în mediul spitalicesc până la vindecare.

6. RESPONSABILITĂȚI

Responsabili de proces: toate categoriile de personal medical

6.1. CPIAAM

- ▶ elaborează și revizuieste procedura
- ▶ urmărește aplicarea prevederilor prezentei proceduri
- ▶ aplică procedura

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod: PO- CPIAAM-24

Ed.: 3

Rev.: 0

Pag.: 13/13

6.2. Medic șef secție/compartiment

- ▶ urmărește aplicarea prevederilor prezentei proceduri
- ▶ aplică procedura

6.3. Asistenta șefă din secție/compartiment

- ▶ aplică și urmărește aplicarea prevederilor prezentei proceduri

6.4. Asistenții medicali

- ▶ aplică și urmăresc aplicarea prevederilor prezentei proceduri de către personalul auxiliar sanitar

6.5. Infirmiera/îngrijitoarea

- ▶ aplică procedura

7. EVIDENȚE ȘI ÎNREGISTRĂRI

7.1. Fișe tehnice de securitate a produselor de igienizare a mâinilor

7.2. Teste de sanitație mâini

7.3. Procese-verbale de instruire

8. ANEXE

8.1. Afiș „Cum dezinfectăm mâinile”

8.2. Afiș „Cum spălăm mâinile

9. DIFUZARE

Procedura se difuzează pe baza Listei de difuzare, cod PS 01/F3 sau în format electronic

Înregistrările generate de această activitate se păstrează / arhivează conform cerințelor SMC/SCIM implementat.

10. INDICATORI DE MONITORIZARE

INDICATOR	TINTA	METODA DE CALCUL	PERIOADA DE MONITORIZARE
Ponderea implicării de personal în testarea igienei mâinilor	100%	Numar personal implicat în testarea sanitației mâinilor / numar total personal	Semestrial
Ponderea angajaților instruiți cu cerințele procedurii din totalul angajaților cu atribuții în aplicarea cerințelor procedurii	100%	Nr personal instruit cu cerințele procedurii / Nr angajaților cu atribuții în aplicarea cerințelor procedurii	Semestrial
Procent teste de sanitație neconforme din totalul testelor de sanitație recoltate în perioada analizat	0	Nr teste de sanitație neconforme / Nr total teste de sanitație recoltate	Semestrial

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

FORMULAR DE DIFUZARE

Cod: PS 01/F3

Rev: 0

Pag: 1/3

Titlul documentului:

PROCEDURA IGIENA MÂINILOR

Cod document / Indice revizie: PO-CPIAAM-24 / Ed. 3 /Rev. 0

Nr. crt.	Nr. ex.	Destinatarul documentului			Difuzare				Data difuzării	Observații
		Funcția	Numele și prenumele	Semnătura	H	E	C	I		
1		Director medical	Dr. Emilia Solomon			X	X		30.08.2022	
2		Director financiar-contabil	Ec. Roberto Cristian Roman			X	X		30.08.2022	
3		Secția Clinică Chirurgie- Generală	Dr. Radu Terinte			X	X		30.08.2022	
4		Secția Clinică ORL	Dr. Alexandru Vlas			X	X		30.08.2022	
5		Secția Clinică Oftalmologie	Dr. Ion Cijevschi			X	X		30.08.2022	
6		Secția ATI	Dr. Iulia Andreea Mihalcu			X	X		30.08.2022	
7		Secția Neurologie	Dr. Izabela Frunză			X	X		30.08.2022	
8		Secția Clinică Medicină Internă	Conf. Dr Irina Eșanu			X	X		30.08.2022	
9		Secția Clinică Recuperare Medicină Fizică și Balneologie	Sef Lucr. Dr. Mihaela Chicu			X	X		30.08.2022	
10		Secția Clinică Dermatovenologie	Prof. Dr. Daciana Brănișteanu			X	X		30.08.2022	
11		Laborator Analize Medicale	Dr. Florina Dascălu			X	X		4.08.2022	
12		Laborator Radiologie și Imagistică Medicală	Dr. Cătălina Ciolpan			X	X		4.08.2022	
13		Ambulatoriul de Specialitate Iași	Dr. Livia Pădure			X	X		4.08.2022	
14		Ambulatoriul de Specialitate Suceava	Dr. Octavian Albu			X	X		5.08.2022	

Legenda: H = suport hîrtie; E = suport electronic; C = difuzare controlată; I = difuzare informativă /necontrolată

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

FORMULAR DE DIFUZARE

Cod: PS 01/F3

Rev: 0

Pag: 2/3

15		Secția Clinică Chirurgie Generală	As. Maricela Chițac	<i>Chițac</i>		X	X		308 2022	
16		Secția Clinică ORL	As. Angela Marciuc	<i>Marciuc</i>		X	X		308 2022	
17		Secția Clinică Oftalmologie	As. Mihaela Ciobanu	<i>Ciobanu</i>		X	X		308 2022	
18		Secția Neurologie	As. Cornelia Crețu	<i>Crețu</i>		X	X		308 2022	
19		Secția Clinică Medicină Internă	As. Mihaela Condurache	<i>Condurache</i>		X	X		308 2022	
20		Secția Clinică Recuperare Medicină Fizică și Balneologie	As. Petronela Hurdubae	<i>Hurdubae</i>		X	X		308 2022	
21		Secția Clinică Dermatovenologie	As. Elena Hutanu	<i>Hutanu</i>		X	X		308 2022	
22		Secția A.T.I	As. Nicoleta Brănici	<i>Brănici</i>		X	X		308 2022	
23		Camera de gardă	As. Mihaela Simiuc	<i>Simiuc</i>		X	X		308 2022	
24		Farmacie	Farm. Diana Glod Vasian	<i>Glod Vasian</i>		X	X		408 2022	
25		Serviciul de Anatomie Patologică	Dr. Mirela Grigorovici	<i>Grigorovici</i>		X	X		408 2022	
26		CPIAAM	Dr. Petruta Drugociu	<i>Drugociu</i>		X	X		408 2022	
27		CMCSS	Dr. Stela- Maria Leonte	<i>Leonte</i>		X	X		408 2022	
28		Birou R.U.S	Ipate Rodica	<i>Ipate</i>		X	X		408 2022	
29		Birou Achiziții Publice Contractare	Ing. Simionescu Viorel	<i>Simionescu</i>		X	X		408 2022	
30		Compartiment Tehnic	Iurea Pavel	<i>Iurea</i>		X	X		408 2022	
31		Administrativ Aprovizionare Transport	Roman Adriana	<i>Roman</i>		X	X		408 2022	

Legenda: H = suport hîrtie; E = suport electronic; C = difuzare controlată; I = difuzare informativă /necontrolată

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

FORMULAR DE DIFUZARE

Cod: PS 01/F3

Rev: 0

Pag: 3/3

32						X	X			
33						X	X			
34						X	X			
35						X	X			
36						X	X			
37						X	X			
38						X	X			
39						X	X			
40						X	X			
41						X	X			
42						X	X			
43						X	X			
44						X	X			
45						X	X			
46						X	X			
47						X	X			

Legenda: H = suport hîrtie; E = suport electronic; C = difuzare controlată; I = difuzare informativă /necontrolată